

Legetøjet er tvetydigt ligesom bogproduktionen

Samtaler med Flemming Mouritsen i perioden 2008 til 2012 ved Herdis Toft og Karin Esmann Knudsen

Hvordan forholder det sig med legetøj i forhold til børnelitteraturen?

– Legetøj sættes på programmet som en moderne produktion. Det er ikke en folkelig produktion, der kan laves lokalt, men fra 1700-tallet og frem foregår det som forlagsproduktion, masseproduktion, familiebaseret produktion ligesom tekstilindustrien omkring Herning. Legetøjet er tvetydigt, ligesom bogproduktionen. Man kan sammenligne med de saftige, sørgelige, satiriske, anarkistiske folkebøger – og med de senere skillingsviser.

Der er et marked for legetøj, hvor borgerskabet lever i og af det marked. Markedet er ustyrligt og farligt, fordi det producerer det, folk vil have. Det er underholdning, det slipper alle lyster og drifter løs og appellerer til dem. Heroverfor har vi så den pædagogiske institution. Børnekulturen er opstået gennem Skylla og Karybdis. Kunsten – den moderne kunst – kan ses som et kompromis mellem marked og pædagogik. Baumgarten sætter ind med den æstetiske dimension i dannelsen. Vi må udvikle kvaliteter for den sanseligt-emo-tive side af individerne og af aktiviteterne.

Hyp alle mine heste

De har købt playmobil-figurer i børnehaven. Det er børnene ret vilde med. Når de fx spiser frugt, har de dårligt tid til det. De sidder nærmest på spring. Det er lige før det er nødvendigt at lave faste aftaler om, hvem der skal have hvad.

Martin fik fat i to heste. Han lægger sig på gulvet og leger med dem. Det ser Mikkell. Han har tusset rundt. Nu vil han have den ene af dem. Og han forsøger at få en voksen til at hjælpe sig.

– Martin har begge heste. Jeg vil ha én af dem.

– Så gå da hen og spørg Martin, om han ikke vil gi én.

Mikkell går derover, og alt mens han ser på pædagogen, siger han: Martin gi mig én.

– Nej, sir Martin. Han er fordybet i sin leg.

Pædagogen synes, hun er nødt til at skride ind: Martin kan du ikke gi én af hestene til Mikkell.

– Nej.

– Jo, men det skal du, vi skal deles om tingene.

– Nej, siger Martin.

– Jo, kom så med den.

– Nej.

– Tror du egentlig, du ejer det hele. Vil du ikke gi den hest?

– Nej.

– Kom gi den nu.

– Nej, ka du for helved ikke se, at jeg leger. Og min kone skal vel osse ha en hest.

Både pædagogen og Mikkell har ikke andet at gøre end at acceptere, hvad de gør. Martin har været rolig hele vejen, sikker på sin ret.

Og ret har han vel, legens ret.

One law for the lion and the ox is oppression.

(Publ. i Information 9. december 1982)